

Welke brug moet er komen worden geslagen tussen we

MONETAIR

Door **Job Swank**, De Nederlandsche Bank

Onderzoekers bij centrale banken staken ooit veel energie in het vinden van stabiele relaties tussen monetaire grootheden en de reële economie. Dit lukte steeds slechter, wat – al dan niet terecht – werd toegeschreven aan bijvoorbeeld deregulering, financiële innovaties, *Goodhart's Law* en de *Great Moderation*. De zoektocht naar zulke verbanden raakte daarmee in de versukkeling, evenals de rol van financiële variabelen als ankers voor het beleid. De geldhoeveelheid en de kredietverlening konden zonder nadelige gevolgen uitbundig groeien. Inmiddels weten we beter, maar de macro-economische samenhang tussen de reële en de financiële sfeer van de economie moet opnieuw worden ontdekt, theoretisch, empirisch en beleidsmatig.

GROEI & CONJUNCTUUR

Door **Philip Hans Franses**, Erasmus Universiteit Rotterdam

Elk jaar schrijf ik in de ESB een onwaarschijnlijk toekomstscenario als kerstverhaal, aangezien het goed is om met regelmaat eens na te denken welke scenario's er in de toekomst van een land, een bedrijf of een mensenleven allemaal mogelijk zouden kunnen zijn, en hoe je daar op zou kunnen reageren of anticiperen. Beleidsmakers, zo is mijn ervaring, gaan veelal uit van een enkel pad naar voren, en zien ook graag een eenduidig pad vanuit het verleden. Statistici en econometristen, zoals ik, denken juist in termen van kansen, geluk, toeval en scenario's. De brug waarop we elkaar kunnen ontmoeten begint met het absolute inzicht van wat 'onzekerheid' nu eigenlijk is, door de vraag te stellen: hoe zat het ook al weer. Want ja, zoals zo vaak, dit belangrijke onderdeel kwam aan bod in onze studie op het moment waarop we er het minst open voor stonden.

GEZONDHEIDSZORG

Door **Sandra Phlippen**, ESB

In de medische wetenschap is de kennis over diagnostische testen reeds ver gevorderd. Deze testen kunnen, wanneer gekoppeld aan bestaande of nieuwe medicijnen, veel zekerheid bieden over de individuele effectiviteit van medicijnen. Patiënten weten dan op basis van hun eigen genetische opmaak of het zin heeft medicijnen en de nodige bijwerkingen te accepteren. Omdat farmaceuten hierdoor hun afzetmarkten aanzienlijk zien slinken, is het aan de beleidsmaker om in de kostenafweging een brede blik te hanteren waarin zij niet alleen rekening houdt met de stijgende kosten van het medicijn zelf, maar ook met de potentieel grote kostenbesparing door het niet hoeven uitvoeren van ineffectieve behandelingen bij een deel van de patiënten en de besparing op nabehandeling van ongewenste bijwerkingen.

PENSIOENEN

Door **Jurre de Haan**, APG

Afgelopen jaar is er binnen de wetenschap wederom veel discussie geweest over de vormgeving van het ideale pensioensysteem in Nederland. Voor komend jaar hoop ik dat deze discussies zich niet blijven herhalen, maar dat de brug wordt geslagen naar de beleidsmatige invulling van een toekomstbestendig pensioenstelsel. Oftewel: behoud het goede, welke theoretische voordelen zijn in de praktijk daadwerkelijk haalbaar en definieer het pad naar de toekomst. Aan de slag!

SINDS 1916

1 jaar binnen uw vakgebied wetenschap en beleidspraktijk?

PENSIOENEN

Door **Lans Bovenberg**, Universiteit van Tilburg

Op het terrein van pensioenen gaat het om de waardering van voorwaardelijke pensioenverplichtingen. Hoe kan de risico-opslag en de inflatieafslag in de discontocurve voor het reële, voorwaardelijke pensioencontract prudent worden ingevuld? Hoe zorgen we dat deze bijdraagt aan zowel eerlijke risicodeling tussen jong en oud als een stabiele macro-economische ontwikkeling?

GEDRAG

Door **André van Hoorn**, Rijksuniversiteit Groningen

Wat we niet weten maar wel denken te weten kan ons pijn doen. Afgelopen jaar was er met de nieuwe begroting nog meer tumult over koopkrachtplaatjes dan anders. Een politiek zeer relevant issue, maar inkomen blijft niettemin een stroomgrootheid die slechts beperkte informatie geeft over behoeftebevrediging, wat een voorraadgrootheid is. Beleid maken wordt niet makkelijker en zelfs duurder vanwege de benodigde informatie. Beleidsafwegingen worden echter solider en maatschappelijk relevanter als ze verder kijken dan 'momentopnamen' en, meer dan nu, het theoretische onderscheid tussen stroom- en voorraadgrootheden daadwerkelijk toepassen.

GOVERNANCE

Door **Lans Bovenberg**, Universiteit van Tilburg

De macro-economie is na de kredietcrisis terug. De wetenschap zou beleidsmakers moeten informeren over hoe effectief verschillende beleidsinstrumenten zijn bij het op peil houden van de economische activiteit in een kleine open economie die getroffen is door een balansrecessie. Daarbij zou de wetenschap beleidsmakers ook inzicht moeten verschaffen over de meerwaarde van coördinatie op Europees niveau.

ENERGIE & MILIEU

Door **Wouter Botzen**, Vrije Universiteit Amsterdam

De verwachte stijging in overstromingsrisico's door klimaatverandering en door een toename in blootstelling van kapitaal aan overstromingen vergt een integrale beleidsaanpak op het terrein van preventie, ruimtelijke ordening, bouwvoorschriften en verzekeringen. De uitdaging is om prikkels te geven en beleid op de korte termijn te voeren, waarmee deze risico's op de lange termijn beperkt blijven. De overheid moet zelf meer wetenschappers in dienst nemen zodat wetenschappelijke kennis gemakkelijker kan worden ingezet om overheidsbeleid vorm te geven.

WONINGMARKT

Door **Dirk Brounen**, Universiteit van Tilburg

Nu de woningmarkt stil is gevallen, en commercieel vastgoed kampt met overdadige leegstand en tekorten aan krediet is het tijd voor beleid dat past bij deze nieuwe periode. Hervormingen zijn noodzakelijk, meer nog dan bezuinigingen. Daarbij zou ik willen pleiten voor *evidence based* beleid. Meer dan ooit is het tijd om de lessen uit de omringende landen te omarmen. Het is de tijd van verandering, en een natuurlijk moment voor verbetering. Dan is het zaak dat oorzaak en gevolg helder in beeld worden gebracht. Onderzoek moet consequenties vooraf duiden, zodat de koers voor het juiste beleid kan worden uitgezet.